

1
W SIECI NIETRUDNO
ZNALEŹĆ RANKINGI
I GALERIE WYBITNYCH
POLAKÓW, KTÓRZY
PRZYSŁUŻYLI SIĘ
NASZEJ HISTORII.
WIESZ, KTO ZAWSZE
JEST W PIERWSZEJ
PIĄTCE? WYBIERZ Z PULI:
POLITYCY, MĘŻOWIE
STANU I BOHATEROWIE
NARODOWI.

2
JAKAŚ DODATKOWA
PODPOWIEDŹ?

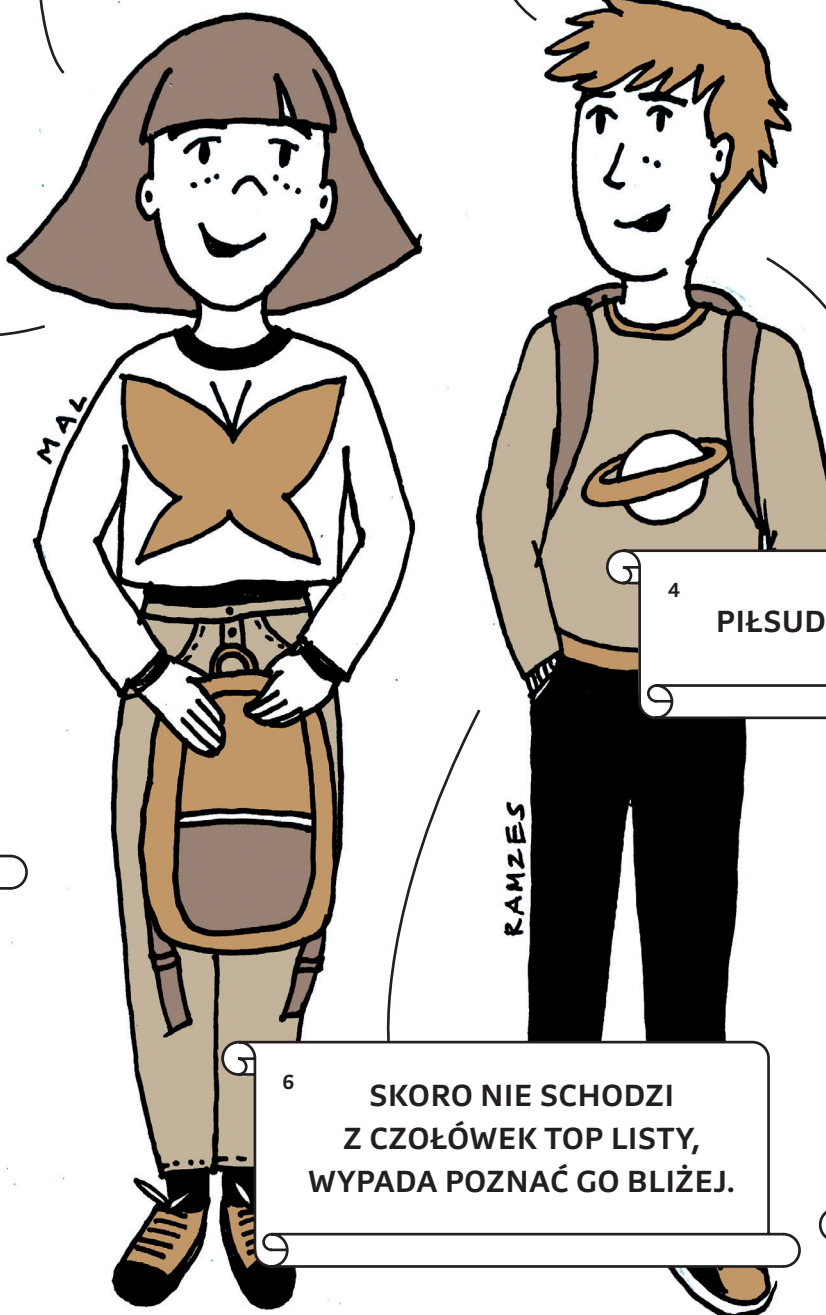
3
OBFICIE
PODKRĘCONE
WĄSY,
„DZIADEK”,
CUD NAD
WISŁĄ,
WOLNOŚĆ.

5
BRAWO TY!

4
PIŁSUDSKI!

6
SKORO NIE SCHODZI
Z CZOŁÓWEK TOP LISTY,
WYPADA POZNAĆ GO BLIŻEJ.

HISTORIA
CZ-PL
NA PLUS

Piłsudski jako mąż stanu

KONTEKST HISTORYCZNY

- rozbiory i upadek Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- walka Polaków o niepodległość - powstania
- socjalizm - odróżnienie socjalizmu z wieku XIX i obecnego rozumienia tej ideologii
- działalność niepodległościowa
- dwie koncepcje odrodzenia Polski: federalistyczna: J. Piłsudski i inkorporacyjna: R. Dmowski
- I wojna światowa
- walka o niepodległość i granice
- odbudowa Polski - trudne lata dwudzieste i trzydzieste (zamach majowy)

SŁOWA KLUCZOWE

rozbiory
walka o niepodległość
socjalizm
Pierwsza Kompania Kadrowa
Legiony
niepodległość

PRZEBIEG LEKCJI

Nauczyciel:

a) przedstawia krótki rys historyczny

- upadek Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- walka Polaków o niepodległość
- powstania

b) wywołuje dyskusję:

„Dlaczego próby odzyskania niepodległości zakończyły się fiaskiem?”

W dyskusji należy uwzględnić następujące zagadnienia:

- do wybuchu I wojny światowej zaborcy współpracowali ze sobą, co wydatnie utrudniało, a nawet uniemożliwiało, skuteczną walkę o niepodległość
- przez okres zaborów Polacy często byli podzieleni, różnił ich stosunek do metod walki o niepodległość, kwestie społeczne czy kształt Polski po odzyskaniu niepodległości

c) uczniowie opisują postać Józefa Piłsudskiego

- rodzina patriotyczna kultywująca wartości narodowe
- zaangażowanie brata Bronisława w zamach na cara (zsyłka obydwu braci na Syberię)
- powrót z zesłania
- aktywny udział w ruchu socjalistycznym

d) nauczyciel wyjaśnia na czym polegała różnica między XIX-wiecznym ruchem socjalistycznym, a obecnym

e) zbrojna walka o niepodległość:

- akcja pod Bezdanami:

<https://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/publication/425197/edition/400421/content?>

Pod powyższym linkiem jest całe wydanie gazety opisujące ten napad, można ten opis wykorzystać podczas lekcji.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Zwi%C4%85zek_Zagraniczny_Socjalist%C3%B3w_Polskich#/media/Plik:Pi%C5%82sudski_Mo%C5%9Bci_cki_Londyn_1896.jpg

- Nauczyciel pokazuje zdjęcie - prosi uczniów, aby wykorzystując telefon odszukali nazwiska premierów wskazanych na grafice (Józef Piłsudski, Walery Sławek, Aleksander Prystor i Tomasz Arciszewski).
- Nauczyciel wywołuje dyskusję:
„Czy wydarzenia, takie jak akcja pod Bezdanami, miały wpływ na późniejszy obraz II RP?”

f) Wybuch I wojny światowej

- pierwsza taka sytuacja od 100 lat – trzej zaborcy walczą przeciwko sobie

g) Pierwsza Kompania Kadrowa

h) utworzenie Legionów

(można wyświetlić film, Krzysztof Cugowski „Pierwsza brygada”: <https://www.youtube.com/watch?v=Mq8mOAev-oQ>)

- na mapie uczniowie zaznaczają szlak walk Legionów

i) Sytuacja na frontach

- Piłsudski porzucił współpracę z „państwami centralnymi” ze względu na spodziewaną klęskę tych krajów w wojnie
- tzw. kryzys przysięgowy
- Nauczyciel łączy miejscowość „Szczypiorno” z potoczną nazwą piłki ręcznej „szczypiorniak”, gdyż Legioniści w ten sposób spędzali czas podczas internowania

Uczniowie analizują zdjęcia:

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Ob%C3%B3z_internowania_w_Szczypiornie#/media/Plik:Ob%C3%B3z_internowania_w_Szczypiornie_\(01\).jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Ob%C3%B3z_internowania_w_Szczypiornie#/media/Plik:Ob%C3%B3z_internowania_w_Szczypiornie_(01).jpg)

https://pl.wikipedia.org/wiki/Pi%C5%82ka_r%C4%99czna

j) Odzyskanie przez Polskę niepodległości - współpraca z R. Dmowskim pomimo dzielących różnic

k) Dwie koncepcje niepodległej Polski, federalistyczna - J. Piłsudski i inkorporacyjna - R. Dmowski

można wyświetlić film „10 listopada 1918. Józef Piłsudski w Warszawie”:

<https://www.youtube.com/watch?v=F54UpHttJq4>

l) Walka o granice

- wojna bolszewicka
- bitwa warszawska
- wielkie zwycięstwo
- ustabilizowanie się granic i sytuacji politycznej
- konstytucja marcowa (17.03.1921 r.)

m) Polityczna emerytura Piłsudskiego

n) Skomplikowanie się sytuacji międzynarodowej (Locarno, Rapallo) - niestabilna sytuacja w polityce wewnętrznej

o) zamach majowy (12.05.1926 r.)

- przejęcie władzy przez Piłsudskiego i jego zwolenników
- Polska państwem autorytarnym

PODSUMOWANIE

Nauczyciel wywołuje dyskusję na temat:
„Czy Józef Piłsudski był mężem stanu?”

Podczas dyskusji zwraca uwagę na poniższe aspekty:

- walka od najmłodszych lat nieprzerwanie o polską niepodległość i niezależność
- doskonale wyczucie sytuacji politycznej i geopolitycznej – zmiana stron podczas I wojny światowej
- umiejętność współpracy z przeciwnikami politycznymi w imię dobra Polski
- powrót na scenę polityczną w chwili, kiedy sytuacja Polski stała się niebezpieczna
- wzięcie na siebie odpowiedzialności za los państwa
- wprowadzenie systemu autorytarnego w imię interesu państwowego

PIŁSUDSKI
JAKO MAŻ
STANU

4

HISTORIA
CZ-PL
NA PLUS